T.C.
ULAŞTIRMA BAKANLIĞI
Araştırma Planlama ve Koordinasyon Kurulu Başkanlığı

7/4802
342-

SAYI : B.11.0.APK.0.10.01.21./EA/-1349-2918
KONU : Samsun Milletvekili
Sayın Musa UZUNKAYA'nın
Yazılı şekle çevrilen sözlü soru önergesi

2001

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İLGİ:a) TBMM Başkanlığının 24 Mayıs 2000 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-6/701-5649/13589 ve
b) 18 Ekim 2001 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-11837 sayılı yazıları.
c) Başbakanlığın 26 Mayıs 2000 tarih ve B.02.0.KKG.0.12/106-243-5/2669 ve
d) 23 Ekim 2001 tarih ve B.02.0.KKG.0.12/106-243-5/5003 sayılı yazıları

Samsun Milletvekili Sayın Musa UZUNKAYA'ya ait ve üç birleşim içinde cevaplandırılma imkanı olmadığından 7/4802 sayı ile yazılı soruya çevrilen 6/701-5649 sayılı sözlü soru önergesinin cevabı hazırlanarak ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Dr. Oktay VURAL
Ulaştırma Bakanı

EK :
1 Cevap formu(2 Sayfa)

DAĞITIM:
TBMM Başkanlığına
Başbakanlığa

7/4802

-3-

SAMSUN MİLLETVEKİLİ SAYIN MUSA UZUNKAYA'NIN SAYIN BAŞBAKANIMIZA YÖNELTTİĞİ VE ULAŞTIRMA BAKANLIĞI'NCA CEVAPLANDIRILMASI TENSİP EDİLEN 6/701-5649 SAYILI SÖZLÜ SORU ÖNERGESİ İKEN 7/4802 SAYILI YAZILI SORUYA ÇEVRİLEN SORU ÖNERGESİ VE CEVABI

SORULAR:

1-Türkiye ile Suudi Arabistan arasında yeniden devreye girmesi planlanan Hicaz Demiryolu için yapılan çalışmalar hangi aşamadadır ? Yapımına ne zaman başlanacaktır.

2-Söz konusu demiryolunun gündeme getirilmesi ile halen Hac taşımacılığını elinde bulunduran THY'nın yakın bir gelecekte özelleştirilecek olması arasında bir ilişki mevcut mudur ?

3-Böyle bir ilgi var ise, seyahat özgürlüklerinin ilelebet devletin denetim ve gözetiminde gerçekleştirilmesini öngören böyle bir yaklaşımı, günümüzün özgürlükçü ve özel teşebbüse dayalı anlayışları ile bağdaşır buluyor musunuz ?

4-54.ncü Hükümet tarafından başlatılan ancak uzun süredir akamete uğrayan karayolu ile Hac'cın kolaylaştırılması çalışmalarını da demiryolu projesiyle birlikte ele almayı düşünür müsünüz ?

CEVAP:

Ülkemizden, Suriye bağlantılı Irak'a demiryolu taşımacılığı yapılabilirken; Suriye Hükümeti'nin 8.4.1982 tarihinden itibaren Irak varışlı taşımalara sınırını kapatması nedeniyle, Irak'a yapılan demiryolu taşımaları durdurulmuştur.

20-21 Aralık 2000 tarihlerinde Türkiye, Suriye ve Irak Demiryolları heyetinin katılımıyla Ankara'da yapılan toplantıda, Türkiye, Suriye ve Irak Demiryolu hattının yeniden işletmeye açılmasıyla İstanbul-Bağdat arasında bir yolcu treninin sefere konulması hususunda mutabakata varılmıştır. Daha sonra 04-06 Haziran 2001 tarihlerinde İstanbul'da gerçekleştirilen XXXIII. CMO Konferansında Türkiye ile Irak arasında sefere konulacak trenin Bağdat-Gaziantep arasında haftada 1 gün olmak üzere sefere konulması kararlaştırılmış ve bu karar doğrultusunda söz konusu tren 20 Temmuz 2001 tarihinde Bağdat'tan, 21 Temmuz 2001 tarihinde Gaziantep'ten olmak üzere ilk seferlerine başlamıştır. Tren dizisi ve personeli Irak demiryolları tarafından sağlanmaktadır. Tren Bağdat'tan Çarşamba, Gaziantep'ten de Cuma günü hareket etmektedir. Seyahat süresi yaklaşık 24 saattir.

Halen Ülkemiz ile Suriye arasında (Haydarpaşa-Halep hattında) demiryolu ile yolcu taşımacılığı haftada bir kez işletilen Toros Ekspresi ile sağlanmaktadır. 2000 yılı Temmuz ayından itibaren, bu bağlantı Şam'a kadar uzatılmıştır. Ayrıca, Ülkemiz ile Suriye arasında demiryolu ile yük taşımacılığı da yapılmaktadır.

./..

7/4802
3459

Türkiye-İran Karma Ulaştırma Komisyonu'nda alınan karar gereğince; 08.10.1991 tarihinden itibaren Tahran-Ankara-Tahran arasında haftada 1 gün karşılıklı olarak Vangölü Ekspresi seferlerine başlamış, daha sonra İran yolcularının istekleri doğrultusunda 31.07.1992 tarihinden itibaren Anadolu Ekspresine vagonların bağlanması suretiyle İstanbul'a devamı sağlanmıştır. 01.08.1993 tarihinde trenin seferleri terör nedeniyle durdurulmuştur.

18-20.11.2000 tarihlerinde İran RAJA Şirketi'nin de katılımıyla İstanbul'da yapılan toplantı sonucunda, Haydarpaşa-Tahran-Haydarpaşa arasında, haftada 1 gün karşılıklı sefere konulmuş olan Vangölü/Trans Asya Ekspresi; Haydarpaşa'dan 12.03.2001 tarihinde, Tahran'dan 13.03.2001 tarihinde ilk seferine başlamıştır.

Vangölü Ekspresi teşkilatıyla beraber işleyen bu dizi 02.04.2001 tarihinden itibaren Vangölü Ekspresi teşkilatından ayrılarak Trans Asya Ekspresi adıyla ayrı bir tren olarak işletilmeye başlanmıştır. Seyahat, Tahran-Van arasında İran vagonlarıyla, Tatvan-Haydarpaşa arasında ise Ülkemiz vagonları ile yapılmakta olup, seyahat süresi yaklaşık 67 saattir.

İran, Suriye ve Türkiye Demiryolları heyetlerinin Tahran-Şam-Tahran, Tahran-İstanbul-Tahran ve Van-Tebriz Yolcu Trenleriyle ilgili yaptıkları etüd ve çalışma sonucunda, 12 mart 2001 tarihinden itibaren haftada 1 gün karşılıklı olarak 3 ay süreyle deneme mahiyetinde trenler sefere konulmuştur. Seyahat Tahran-Van arasında İran vagonları ile, Tatvan-Şam arasında ise Suriye vagonları ile yapılmaktadır. Seyahat süresi yaklaşık 60 saattir.

Van-Tebriz Yolcu treni ise, 27.08.2001 tarihinde Van'dan, 28.08.2001 tarihinde Tebriz'den hareketle ve haftada iki gün karşılıklı olarak işletilmeye başlanmıştır. Seyahat süresi yaklaşık 9 saattir.

Diğer taraftan, Hicaz Demiryolu, Osmanlı İmparatorluğu yönetiminde İstanbul'dan Medine'ye kadar olan bölümü ile hayata geçirilmiş ve bir süre işletildikten sonra Suudi Arabistan topraklarındaki bir kısım rayların sökülmesinden sonra faaliyetini durdurmuştur.

Hicaz demiryolunun tekrar açılması hususu, Uluslararası mutabakat ve yatırımlara bağlı olup, Suudi Arabistan topraklarında mevcut olmayan demiryolu'nun tekrar açılması için Ülkemizce yapılabilecek fazla bir şey bulunmamaktadır. Bu kapsamda Katar Maliye, Ekonomi ve Ticaret Bakanı Yosuef Hussam Kemal ile yapılan son görüşmede projeden bahsedilmiş ve Katar Bakanı konuyu Körfez İşbirliği Örgütü'nün gündemine getireceğini belirtmiştir. Bizde memnuniyetimizi belirtmiş bulunmaktayız.

Havayolu ve Karayolu ulaşımı yanında bir alternatif olarak ortaya çıkarılıp hayata geçirilmesi istenen Hicaz Demiryolu Projesinin gerçekleştirilmesi durumunda, Hac ve Umre taşımacılığının serbest rekabete dayalı piyasa şartlarında daha ucuza mal olacağı ve havayolu taşımacılığındaki yoğunluk ve sıkıntıların azaltılmasına katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Hicaz Demiryolu Projesinin THY'nın mevcut veya gelecekteki durumu ile herhangi bir ilişkisi bulunmamaktadır.

Hacca ve Umreye gidişlerde havayolu veya karayolunun kullanılması kararı, İçişleri ve Dışişleri Bakanlıklarının mütalaaları doğrultusunda Bakanlıklararası kurulmuş bulunan Hac ve Umre Kurulu'nca her yıl tespit edilmektedir.